

Årsregnskap 2023

Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Årsberetning 2023

Virksomheten

Havbruksstasjonen i Tromsø, i Kårvik på Ringvassøy, ble åpnet 4. september 1990 med Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt/Fiskeriforskning som arbeidsgiver. Driften ble i 1999 lagt inn i et aksjeselskap eid av UiT og Fiskeriforskning (Nofima i dag) med 50 % hver. Nærings- og fiskeridepartementet er formell leietager på vegne av Nofima og Statsbygg eier eiendommene.

Nofima mottar tilskudd fra Nærings- og fiskeridepartementet til leie og drift av nasjonal forskningsinfrastruktur, herunder Havbruksstasjonen. Det er et krav at infrastrukturen driftes og utnyttes så effektivt som mulig. Rett kapasitet og god kapasitetsutnyttelse er viktig, samtidig skal infrastruktur utvikles og utnyttes gjennom kostnadseffektiv drift.

Sterk og stigende prisstigning på alle varer for ordinær drift, samt økte kostnader for ferdigstilling med påfølgende framtidige økte driftskostnader for den nye forskningsinfrastrukturen RASforsk (anlegget for forskning på akvatiske organismer i resirkulerte vannsystemer), tilsa derfor en behovsgjennomgang, samt kartlegging av kostnader og inntekter knyttet til Havbruksstasjonens øvrige forskningsinfrastrukturer. Etterspørselen etter merdkapasitet i denne størrelsen hadde over år vært begrenset. Konsekvensen var beskjedne forskningsaktiviteter, lave forsøksinntekter samt høye og økende driftskostnader. Behovsgjennomgangen konkluderte med et styrevedtak i 2022 hvor den sjøbaserte fasiliteten på lokaliteten Skulgambukt ble vedtatt avviklet. I 2023 ble merdanlegg og driftsmidler solgt.

Havbruksstasjonen har aldri hatt alvorlige sykdommer på forsøksfisk, men viruset som gir laksepox ble påvist i 2022. Forsøksfisk ble destruert og avdelingene rengjort og desinfisert. I tillegg startet prosjektering og bygging av nytt inntak/rensanlegg (filter og uv-behandling) for ferskvann inn til forsøksfasilitetene. Prosjektet startet høsten 2022 og våren 2023 var et midlertidig desinfiseringsanlegg i drift. Høsten 2023 var første del av ferskvannsinntaket montert og tatt i bruk. Siste del ferdigstilles våren 2024. Banklån sommeren 2023 på 20 millioner kroner var nødvendig for å sikre nødvendig likviditet for bygging av ferskvannsinntaket samt ferdigstilling av RASforsk (se neste avsnitt).

Havbruksstasjonen består ved utgangen av 2023 av et anlegg med mange eksperimentelle fasiliteter for forsøk i gjennomstrømmende vann (Landanlegget), et anlegg med flere eksperimentelle fasiliteter for studier av fiske sykdommer både for forsøk i gjennomstrømmende vann og i resirkulerte vannsystemer (Fiskehelselaboratoriet) og et anlegg med mange eksperimentelle fasiliteter for forskning på akvatiske organismer i resirkulerte vannsystemer. Sistnevnte anlegg, RASforsk ble åpnet 11. januar 2023. Søknad om støtte på 8 mill. kr. av Troms fylkeskommunes «Tilretteleggende næringsutvikling Troms 2023», ble innvilget for komplettering av RASforsk med et «innvendig» bygg. Dette ble ferdigstilt høsten 2023 og rommer blant annet sluse, laboratorium, fôrlager og visningsrom. Sluttrapportering med anmodning om utbetaling ble sendt fylkeskommunen januar 2024.

Forsøk kan gjennomføres på marin- og ferskvannsfisk, krepsdyr, bløtdyr og pigghuder og Havbruksstasjonen har 14 akvakulturtillatelser til hold av i alt 80 arter. En av dem er forskningstillatelsen for laks, ørret og regnbueørret på 780 tonn. Fram til nedleggelsen av sjøanlegget

(utgangen av 2022) var deler av biomassen driftet i samlokalisering med kommersiell aktør. Etter nedleggelsen er all biomasse driftet i nevnte samlokalisering.

Som nevnt var etterspørselen begrenset etter forskningsinfrastruktur/merdanlegg i den mindre størrelsen Havbruksstasjonen hadde på lokaliteten Skulgambukt. Samtidig var forskernes etterspørsel etter merder i stor skala stor. Storskalaforsøk er en effektiv måte og drive forskningen på. Siden forsøkene gjennomføres under kommersielle forhold sikres at resultatene er direkte overførbare til havbruksnæringen. I 2017 søkte Havbruksstasjonen om ytterligere 7 forskningstillatelser. Fiskeridirektoratet avsto søknaden i 2022. Havbruksstasjonen klaget på vedtaket til Nærings- og fiskeridepartementet og fikk medhold i klagen i 2023. Det har siden vært arbeidet med utforming av avtale om samlokalisering og drift av akvakulturtillatelsene til forskningsformål, utarbeiding av anbudsdokumenter, samt forespørsel til Fiskeridirektoratet om vurdering av avtaleutkastet i relasjon til utleieforbudet.

Havbruksstasjonen har det praktiske driftsansvaret for Nofimas avlsprogram for torsk. Avlsprogrammet driftes ved Senter for marin akvakultur som holder til på Kraknes på Kvaløya (landanlegg) og på Røsnes (sjøanlegg) ved Ringvassøy. Etter avvikling av driftsutstyret på den sjøbaserte lokaliteten Skulgambukt måtte driften av sjøanlegget på Røsnes planlegges og omstruktureres av Havbruksstasjonens ansatte. Båt med mannskap leies nå inn for håndtering av større arbeidsoperasjoner i sjø.

Nofima og UiT har vært de største brukerne av Havbruksstasjonen i 2023. I tillegg har andre forskningsinstitusjoner, førfirma og legemiddelfirma gjennomført forsøk ved Havbruksstasjonen. Forsøkene har vært gjennomført enten via Nofima, UiT eller i egen regi med assistanse fra Havbruksstasjonen.

Personell og arbeidsmiljø

Havbruksstasjonen har sysselsatt 33 årsverk. Kvinneandelen var 38 % og samtlige i ledelsen er kvinner. Kvinneandelen i Havbruksstasjonens styre utgjorde 33,3 %. Havbruksstasjonen har hatt 10 personer på engasjement/korttidskontrakter (sesongarbeidere, tilkallings- og sommervikarer), beregnet til 2,9 årsverk.

Det totale sykefraværet var 5,1 % i 2023, hvorav 2,9 % er korttidsfravær (≤ 16 dager) og 2,2 % er langtidssykefravær (>16 dager). Sykefravær følges opp i henhold til interne rutiner. Det er ikke registrert hendelser med personskade som har resultert i sykefravær i 2023. Det er gjennomført fire møter i Arbeidsmiljøutvalget og det er et godt og systematisk samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Havbruksstasjonen følger målsettingene i IA-avtalen og har AFP-ordning for sine ansatte.

Havbruksstasjonen har et godt arbeidsmiljø med kompetente medarbeidere. Det er et godt og organisert samarbeid med tillitsvalgte og ansatte har deltakelse i selskapets styrende organ. Sikkerheten til personell er overordnet alle andre hensyn. Elektronisk kvalitetssikringssystem benyttes i alle avdelinger.

Forsikring for styret og daglig leder

Havbruksstasjonen har styreansvarsforsikring. Forsikringen gjelder for samtlige medlemmer/varamedlemmer i styret og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Samfunnsansvar og åpenhetsloven

Selskapet har utarbeidet etiske retningslinjer og har systemer for å følge opp likestilling, arbeidsmiljø, HMS-tiltak og varsling av kritikkverdige forhold. Havbruksstasjonen ansetter de beste medarbeiderne uavhengig av kjønn, etnisitet, livssyn eller funksjonsevne.

Havbruksstasjonen utøver særskilt samfunnsansvar ved å være lærebedrift. Også i 2023 hadde Havbruksstasjonen 6 lærlinger i fagene akvakultur, industrimekanikk og automasjon.

Havbruksstasjonen driver aktiviteter som påvirker miljøet. Dette er knyttet til forsøksvirksomhet, energiforbruk og drift av laboratorier. Rutiner ved havbruksvirksomheten og håndtering av avfall og utslipp er gjennomført i selskapet i henhold til gjeldende forskrifter og tillatelser. Selskapets målsetting er at det ikke skal forekomme uønskede utslipp til jord, luft eller vann. Mål er nedfelt i selskapets kvalitetssystem. Det arbeides for Havbruksstasjonen har ikke hatt hendelser med potensial for skade på det ytre miljø i 2023.

Havbruksstasjonen vil arbeide med en redegjørelse etter åpenhetsloven. Denne vil bli publisert på nettsider innen 30.06.2024.

Årsregnskap

Havbruksstasjonen har i 2023 sum driftsinntekter på 84,7 millioner kr mot 79,9 millioner kr i 2022 (6,01 %). Havbruksstasjonens tilskudd fra Nofima AS og UiT Norges arktiske universitet utgjorde 25,6 millioner kr, mot 24,8 millioner kr i 2022 (3,22 %).

De samlede investeringene i 2023 utgjorde 26 millioner kr mot 17,6 millioner kr i 2022. Beløpet ble brukt til finansiering av maskiner og anlegg (15,3 millioner kr) og driftsløsøre og inventar (2,7 millioner kr). Investeringen er redusert med 8 millioner i form av tilskudd.

Totale driftskostnader, inklusive av- og nedskrivninger utgjorde 68 millioner kr mot 63,5 millioner kr i 2022 (7,08 %). Personalkostnader utgjør 38,06 % av netto inntekter, hvilket er 0,02 % lavere enn året før. Havbruksstasjonen i 2023 hatt 2,1 millioner kr mer i energikostnader mot et vanlig normalår.

Resultat fra løpende drift, før av- og nedskrivninger og finansielle poster er positivt med 20,8 millioner kr, mot 19,2 millioner kr i 2022.

Driftsresultatet viser et overskudd på 16,7 millioner kr og et årsresultat på 15,5 millioner kr mot 16,4 millioner kr og 15,6 millioner kr i 2022. Egenkapitalandelen er per 31.12.23 på 54,15 % (i 2022: 58,6 %).

Styret viser for øvrig til resultatregnskapet, balansen og tilhørende noter som etter styrets vurdering gir fyllestgjørende informasjon om driften i 2023 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Det har ikke inntruffet forhold etter balansedagen med betydning for årsoppgjøret.

Samlet kontantstrøm fra driften i virksomheten var 7 081 361 kr, mens driftsresultatet for virksomheten utgjorde 16 696 533 kr. Differansen skyldes i hovedsak økte kundefordringer, økte avskrivninger og andre tidsavgrensningsposter.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen i selskapet vurderes som lav. Selskapet har ikke store kunder som kan ha betalingsproblemer, og har heller ikke risiko med valutasvingninger.

Resultatdisponering

Styret foreslår at årets overskudd på 15 549 927 kr avsettes til annen egenkapital.

Forutsetning om fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven §§ 3-3 og 4-5 er regnskapet satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Det framlagte årsresultat gir etter styrets oppfatning en rettviseende oversikt over resultatet og driften for regnskapsåret 2023.

Framtidig utvikling

Havbruksstasjonens primære oppgave er å være tilrettelegger for aktiviteter innen fiskeri- og havbruksrelatert forskning ved Nofima og UiT. Dette innebærer at Havbruksstasjonens virksomhet bestemmes av kundenes ønsker og behov. Fra Havbruksstasjonens side legges det derfor vekt på at virksomheten skal være i samsvar med de forskningsstrategier som gjelder til enhver tid ved eierinstitusjonene. Havbruksstasjonen tar imidlertid hensyn til at anlegget i noen grad også benyttes av kunder utenfor Nofima og UiT.

Det finansielle grunnlaget for driften av Havbruksstasjonen er regulert i en aksjonæravtale inngått mellom Nofima (daværende Fiskeriforskning) og UiT i forbindelse med stiftelse av selskapet. Aksjonæravtalen innebærer at selskapets økonomiske driftsgrunnlag er sikret så lenge aksjonærene godkjenner den årlige budsjetttrammen for driften av Havbruksstasjonen. Nofima og Havbruksstasjonens kontrakt om drift av Senter for marin akvakultur er videreført.

Styret takker de ansatte for innsatsen.

Tromsø 14. mars 2024

Christian Hansen
Styreleder

Grete Sollesnes Winther

Jasmine M. Nahrgang-Berge

Arne Mikal Arnesen

Bjørn-Steinar Sæther

Bård Thomas Østvang

Are Homann-Danielsen

Rita Sæther (daglig leder)

Resultatregnskap

Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Tilskudd UiT Norges arktiske universitet	1	11 061 500	10 760 215
Tilskudd Nofima AS	1	14 546 000	14 072 384
Stasjonsleie Nofima AS, Smak	2	15 000 000	16 517 498
Forsøksinntekter	3	31 316 076	31 881 179
Annen driftsinntekt		9 944 837	3 877 615
Husleiekompensasjon	4	2 854 000	2 854 000
Sum driftsinntekter	5, 6	84 722 413	79 962 892
 Produksjonskostnader fisk		3 829 266	6 298 407
Lønnskostnad	7, 8	31 707 426	29 923 129
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	9	4 164 041	2 812 598
Annen driftskostnad	4, 6, 7, 10, 11	27 181 782	23 411 490
Anskaffelser		1 143 364	1 057 639
Sum driftskostnader		68 025 880	63 503 262
 Driftsresultat		16 696 533	16 459 630
 Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		393 700	0
Annen finansinntekt		74 386	3 047
Annen rentekostnad		1 588 860	783 403
Annen finanskostnad		25 831	31 282
Resultat av finansposter		-1 146 606	-811 638
 Årsresultat		15 549 927	15 647 992
 Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		15 549 927	15 647 992
Sum overføringer	12	15 549 927	15 647 992

Balanse

Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	13	10 033 249	3 043 473
Maskiner og anlegg	1, 13, 14	71 365 149	66 575 602
Transportmidler		1 022 570	1 355 333
Skip, rigger, fly og lignende		0	7 606 840
Inventar og vitenskapelig utstyr		2 905 650	1 616 222
Sum varige driftsmidler	9	85 326 617	80 197 470
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Langsiktige fondsmidler		6 219 607	4 633 157
Forskuddsleie leasing		86 665	177 497
Sum finansielle anleggsmidler		6 306 272	4 810 654
Sum anleggsmidler		91 632 889	85 008 125
Omløpsmidler			
<i>Varer</i>			
Varebeholdning fisk	3	13 190 868	11 520 980
Sum varer		13 190 868	11 520 980
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	3, 13, 15	39 331 066	30 851 322
Andre kortsiktige fordringer	2, 13	19 913 927	4 032 813
Sum fordringer		59 244 993	34 884 135
<i>Bankinnskudd, kontanter o.l</i>			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	16	8 197 982	1 203 179
Sum bankinnskudd, kontanter o.l		8 197 982	1 203 179
Sum omløpsmidler		80 633 843	47 608 294
Sum eiendeler		172 266 732	132 616 419

Balanse

Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital	12, 17	500 000	500 000
Sum innskutt egenkapital		<u>500 000</u>	<u>500 000</u>
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	12	92 781 389	77 231 462
Sum opptjent egenkapital		<u>92 781 389</u>	<u>77 231 462</u>
Sum egenkapital		<u>93 281 389</u>	<u>77 731 462</u>
Gjeld			
<i>Annen langsiktig gjeld</i>			
Lån DNB	13	36 250 006	18 333 336
Øvrig langsiktig gjeld	8	6 488 936	4 985 346
Sum annen langsiktig gjeld		<u>42 738 942</u>	<u>23 318 682</u>
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	15	30 464 442	27 004 853
Skattetrekk og andre trekk		1 150 815	1 005 214
Skyldig offentlige avgifter		441 687	342 389
Feriegjeld og andre påløpte kostnader		2 837 832	2 705 095
Annen kortsiktig gjeld		1 351 624	508 724
Sum kortsiktig gjeld		<u>36 246 401</u>	<u>31 566 275</u>
Sum gjeld		<u>78 985 343</u>	<u>54 884 957</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>172 266 732</u>	<u>132 616 419</u>

Balanse

Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Tromsø, 14.03.2024,
Styret i Havbruksstasjonen i Tromsø AS

Arne Mikal Arnesen
Styremedlem

Bjørn Steinar Sæther
styremedlem

Christian Hansen
styreleder

Jasmine Magali Nahrgang-Berge
styremedlem

Grete Nanny Sollesnes Winther
styremedlem

Bård Thomas Østvang
styremedlem

Are Homann-Danielsen
styremedlem

Rita Sæther
daglig leder

Noter til regnskapet 2023

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre avslag.

Salg av varer inntektsføres når risiko og kontroll i all hovedsak er overført kjøperen.

Med risiko menes eiendelens gevinst og tapspotensiale mens kontroll defineres som beslutnings og råderett. Erfaringstall anvendes for å estimere og regnskapsføre avsetninger for kvantumsrabatter og retur på salgstidspunktet.

Salg av tjenester inntektsføres etter hvert som de er levert.

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til eventuell salgs-/utrangeringsverdi over driftsmidlenes økonomiske levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet. Tomter avskrives ikke.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Utgifter til leie av øvrige driftsmidler kostnadsføres som operasjonell. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad, og fordeles over leieperioden.

Varer

Egentilvirkede varer under tilvirkning er vurdert til variabel tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.